

WYKORZYSTANIE JEŃCÓW WOJENNYCH JAKO ROBOTNIKÓW PRZYMUSOWYCH W III RZESZY – NA PRZYKŁADZIE LOSU JEŃCÓW STALAGU IB HOHENSTEIN.

HISTORIA

TEMAT: Wykorzystanie jeńców wojennych jako robotników przymusowych w III Rzeszy – na przykładzie losu jeńców Stalagu IB Hohenstein.

Czas zajęć: 90 min – powiązanie z podstawą programową: wiedza o społeczeństwie, historia, geografia, język polski

Wiek odbiorców: uczniowie szkoły podstawowej klas VII – VIII oraz szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej

CELE:

Wiadomości

Uczeń:

- wykazuje zainteresowanie historią, miejscami autentycznych wydarzeń historycznych w Polsce, a także losami jeńców wojennych bezpośrednio związanymi z tymi miejscami
- definiuje pojęcia: jeńiec wojenny, stalag, robotnik przymusowy, praca przymusowa, praca niewolnicza, materiał źródłowy, miejsce pamięci
- przytacza najważniejsze fakty na temat wykorzystania do pracy przymusowej jeńców Stalagu IB Hohenstein

Uczeń posługując się zdobytymi wiadomościami:

- rozwija kreatywność oraz umiejętność współpracy
- ćwiczy umiejętność wypowiedzania się i uzasadniania swojego zdania
- analizuje i interpretuje materiał źródłowy

Postawy:

Uczeń:

- nabywa wrażliwości, empatii i szacunku dla jeńców wojennych - ofiar systemów totalitarnych i wojen,
- zainspirowanie młodzieży do zajęcia odpowiedzialnej i aktywnej postawy wobec otaczającej rzeczywistości – kształtowanie postaw obywatelskich

FORMY PRACY:

indywidualna,

WYKORZYSTANIE JEŃCÓW WOJENNYCH JAKO ROBOTNIKÓW PRZYMUSOWYCH W III RZESZY – NA PRZYKŁADZIE LOSU JEŃCÓW STALAGU IB HOHENSTEIN.

HISTORIA

grupowa

METODY PRACY:

podająca, problemowa, oglądowa, dociekań, praca z materiałem audiowizualnym, praca ze źródłem historycznym

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

• Strona internetowa:

<https://edukacja.wojnaipamiec.pl/konteksty/film-pt-stracone-lata-1939-1945-terror-codziennosc-praca-przymusowa#/zadania>

<https://stalaghohenstein.wordpress.com/>

- Sala/pracownia z komputerami i dostępem do Internetu,
- Karta pracy
- Zadania dla grup

Przebieg lekcji

I FAZA WPROWADZAJĄCA (ok. 5 min)

1. Czynności organizacyjno-porządkowe.
2. Wprowadzenie nauczyciela:
Na dzisiejszej lekcji obejrzyjecie film pt. *Stracone lata 1939-1945. Terror, codzienność, praca przymusowa*. Film znajduje się na stronie Ośrodka Karta na portalu: *Edukacja. Wojna i pamięć*, portal poświęcony został przedstawieniu losów robotników przymusowych w latach 1939 -1945. Podczas oglądania filmu wykonacie zadania, które znajdują się na **Karcie pracy** (rozdanie uczniom kart pracy).

II FAZA REALIZACYJNA (ok. 0 min)

3. Projekcja filmu pt. *Stracone lata 1939-1945. Terror, codzienność, praca przymusowa*.
<https://edukacja.wojnaipamiec.pl/konteksty/film-pt-stracone-lata-1939-1945-terror-codziennosc-praca-przymusowa#/zadania>
4. Uczniowie w trakcie oglądania filmu opracowują zagadnienia według poleceń w **Karcie pracy**.
5. Po upływie czasu przeznaczanego na zadania, uczniowie prezentują swoje ustalenia.
6. Nauczyciel prezentuje uczniom stronę internetową: <https://stalaghohenstein.wordpress.com/> ze szczególnym zwróceniem uwagi na treści zamieszczone w zakładce: Wykorzystywanie jeńców do pracy przymusowej

oraz w zakładce: Relacje, wspomnienia o obozie, gdzie przedstawiono wspomnienia jeńców: polskich, francuskich, radzieckich na temat ich przymusowej pracy na rzecz III Rzeszy.

7. Nauczyciel dokonuje podziału uczniów na trzy grupy (losowo, np. według ustalonej zasady, np. odlicz do trzech) i przydziela grupom zadania (w załącznikach: GRUPA 1 – 3 - ZADANIA), na których wykonanie mają 20 minut.

III FAZA PODSOMUWUJĄCA (ok. 5 min)

1. Nauczyciel wspólnie z uczniami utrwala zdobytą wiedzę:

- Czego dowiedzieliście się na dzisiejszej lekcji?
- Jakie istotne informacje poznaliście?

KARTA PRACY

Na podstawie obejrzanego filmu: *Stracone lata 1939-1945. Terror, codzienność, praca przymusowa* odpowiedz na poniższe pytania.

Kogo zmuszano do niewolniczej pracy na rzecz III Rzeszy?

.....

.....

Jaką funkcję pełniła praca przymusowa?

.....

.....

Ilu polskich jeńców wojennych po przegranej kampanii wrześniowej trafiło do pracy w Rzeszy?

.....

.....

GRUPA 1 - ZADANIA

Korzystając ze strony internetowej: <https://stalaghohenstein.wordpress.com/> uzupełnijcie luki w tekście:

Aktem prawnym, który wpłynął na sposób traktowania jeńców wojennych były zarządzenia wydane w ....., gdyż niemiecka struktura gospodarcza potrzebowała coraz więcej robotników przymusowych. Wśród nich byli również jeńcy wojenni, których pozbawiono tego statusu. Władze niemieckie zmuszały jeńców różnych narodowości do .....

Międzynarodowe konwencje zabraniały zatrudniania jeńców dla celów produkcji wojennej, a zmiana statusu jeńców pozwalała na włączenie ich w maszynę gospodarki niemieckiej.

Jeńcy różnych narodowości ze stalagu byli wykorzystywani do pracy przymusowej w następujących dziedzinach gospodarki: .....

.....

Ilu polskich jeńców zatrudniono w rolnictwie na terenie Prus Wschodnich w październiku 1939 roku?.....

W jakich miejscowościach Prus Wschodnich pracowały większe grupy jeńców ze Stalagu IB Hohenstein?.....

.....

Jakie wynagrodzenie za pracę otrzymywali jeńcy wojenni?.....

.....

.....

Jakie warunki pracy mieli jeńcy wojenni zatrudnieni w rolnictwie? .....

.....

.....

.....

GRUPA 2 - ZADANIA

Korzystając ze strony internetowej: <https://stalaghohenstein.wordpress.com/> (szczególnie zakładki: *Wykorzystywanie jeńców do pracy przymusowej*: praca w rolnictwie oraz zakładki: *Jeńcy polscy w obozie*: wspomnienia jeńców polskich: Franciszek Gryżewski) oraz na podstawie relacji Stanisławy Biernat (szczególnie fragmentu pt. Warunki pracy w gospodarstwie w Melm od 04.04 min do 09.50 min) <https://edukacja.wojnaipamiec.pl/ludzie/stanislawabiernat#/zadania/3462>, wskaźcie podobieństwa między pracą przymusową w rolnictwie robotników cywilnych i jeńców wojennych. Po uzupełnieniu tabeli sformułujcie wnioski końcowe.

	Przymusowa praca w rolnictwie		
	Czas pracy	Wykonywane czynności	Warunki pracy
Robotnik cywilny			
Jeniec wojenny			

Wnioski: .....

.....

.....

.....

GRUPA 3 - ZADANIA

Na podstawie informacji uzyskanych na dzisiejszej lekcji oraz wykorzystując informacje ze strony internetowej: <https://edukacja.wojnaipamiec.pl> stwórzcie mapę myśli do wyrażenia: PRACA PRZYMUSOWA

W tym celu wykorzystajcie program pod tym linkiem: https://www.canva.com/pl_pl/wykresy/mapy-mysli/

Nauczyciel prezentuje uczniom przykładową mapę myśli stworzoną do wyrażenia: PRACA PRZYMUSOWA.

